

Izložba »Arhitektura sedamdesetih godina u Hrvatskoj, problemi pojave, tendencije«

Višnja Zgaga

Muzejski dokumentacioni centar, Zagreb

Muzejski dokumentacioni centar je potkraj 1982. godine, posredstvom USIZ-a kulture grada Zagreba, dobio na dispoziciju studijsku izložbu Zagrebačkog salona »Arhitektura sedamdesetih godina, problemi, pojave i tendencije«, autora Ive Maroevića, te 450 kataloga. Ovu izložbu koncipirali smo kao pilot-projekt prve putujuće izložbe u organizaciji i prema koncepciji Centra.

Željeli smo, a to smo i u ponudi muzejima i galerijama naveli, osim postavljanja izložbe u pojedinom muzeju, potaknuti i istraživanje i sagledavanje vlastite, regionalne graditeljsko-arhitektonsko-urbane situacije.

Uočavanjem vlastitog mjesta i trenutka, prikazivanjem svoje situacije, kao rezultat poticaja izložbe »Arhitektura...« izbjegava se jednosmjernost informacije, nekomunikativnost, a potvrđuje se nova orijentacija muzeja kao kulturnog centra okrenutog zajednici. Naime, kao popratna akcija izložbe predložene su tri teme, za koje se smatralo da postoje kao nedovoljno uočen i valoriziran problem u svim sredinama;

— SUVREMENA IZGRADNJA obrađivala bi svakako najmasovniji dio građevinske djelatnosti — individualnu stambenu izgradnju, anonimnu arhitekturu, »arhitekturu bez arhitekata«, jedan od svakako najvećih fenomena poslijeratne jugoslavenske izgradnje. — ANALIZA PROSTORA I OKOLINE, trebala bi afirmirati prostorne vrijednosti u urbanim i arhitektonskim cjelinama.

— GRADITELJSKO NASLJEĐE, obuhvaćalo bi sliku stanja arhitektonske kulturne baštine, urbanih i ruralnih aglomeracija, historijsko-memorijalnih spomenika.

Svim muzejima i galerijama predložili smo da na realizaciji ovih tema surađuju sa zavodima za zaštitu spomenika kulture, društvima arhitekata i ostalim zainteresiranim.

Do sada je izložba održana u Modernoj galeriji, Rijeka (20. 04 — 15. 05), RO Festival Jugoslavenskog igranog filma u Puli, koji vodi Izložbeni salon i Galeriju na Forumu (18. 05 — 30. 05.), i Muzeju Makedonije, Skopje (10. 10 — 30. 10). U sva tri slučaja došlo je

do suradnje između društva arhitekata i muzeja/galerije, održavanjem predavanja na temu suvremene arhitekture pojedine regije. O svakoj pojedinoj izložbi redovito se izvještavalo o časopisu »Čovjek i prostor«.

U 1984. godini planiramo postaviti izložbu u Muzeju Koprivnice, Arhitekturnom muzeju, Ljubljana i Muzeju primenjene umetnosti, Beograd. Ovom informacijom ujedno obavještavamo sve ostale muzeje da se jave Centru ako su zainteresirani za izložbu.

O radovima na zgradi Muzeja Like u Gospiću

Uz 25 godina postojanja

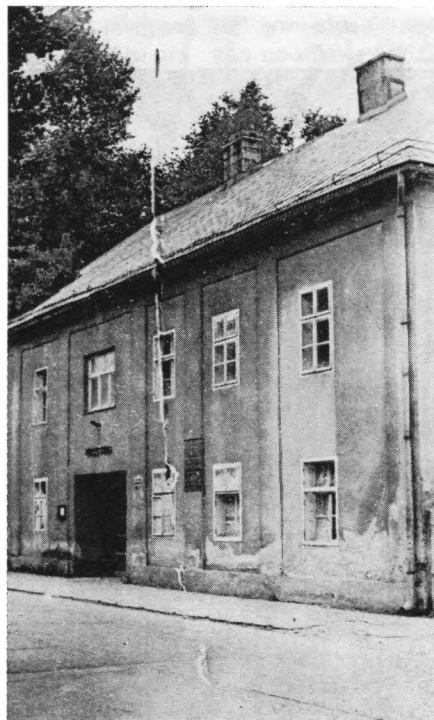
Andrej Vujnović

Muzej Like, Gospić

Od srpnja prošle godine sa vratiju trošne zgrade u Ulici maršala Tita u Gospiću, u kojoj je smješten regionalni Muzej Like, ne skida se obavijest da je Muzej zatvoren za posjetioce.

Zgrada je izgrađena potkraj XVIII. stoljeća za potrebe Vojne krajine. Oblikovana je u kasnobaroknom slogu za profanu namjenu. Danas je radi arhitektonskog prostora, značaja u ur-

Pročelje Muzeja Like u Gospiću

banoj cjelini starog centra Gospića te starosti uvrštena u spomenike kulture. Dotrajalost, vlaga, neadekvatna upotreba zgrade te površinska pomicanja tla dovela su do stanja kritičnog ne samo po građevinu nego i po 23 000 eksponata Muzeja koji je u ovaj prostor useljen 1965. godine. Pukotine su (najizraženija je bila na sjeverozapadnom zidu) upozoravale da zgrada, ako se nešto hitno ne poduzme, pod teretom snijega ili neznatnim pomakom tla može biti pretvorena u ruinu. Prije nego što je dobila funkciju prostora za čuvanje i prezentaciju pokretnih kulturnih dobara, zgrada je služila raznovrsnim svrhama. Bila je u svom 200-godišnjem postojanju Župni dvor, Internat, Kotar, Šumarija... Čini se da nitko od navedenih stanara nije poštivao njenu spomeničku prirodu. Interijer i fasada mijenjani su po trenutnim interesima. Općenito, stiče se dojam da su sva, pa i najmanja, ulaganja u »održavanje« više štetila nego pomagala objektu.

Od sedam zbirki Muzeja Like javnosti su zbog neodgovarajućeg prostora do sad bile dostupne samo dvije zbirke i to NOR-a i arheološka zbirka. Ostale zbirke deponirane u vlažne prostorije Muzeja bile su izložene propadanju.

Centar za kulturu Gospić (Muzej Like je organizaciona jedinica ove radne organizacije) u prvoj polovici 1982. god. poduzeo je energične poteze kako bi bio spašen objekt i eksponati u njemu pohranjeni.

Bilo je predviđeno da se najnužniji sanacioni i adaptacioni radovi završe do 29. XI. 1983. god., dakle do dana kad Muzej puni 25 godina postojanja. Međutim, uprkos tome što su gotovo svi građevinski radovi privedeni kraju, kao i većina instalacijskih i obrtničkih radova, sva je prilika da će Muzej i za svoj jubilej biti zatvoren. Desilo se to da je akcija spašavanja i obnove zgrade proširena. U toku radova došlo se je do radikalnog opredjeljenja da se uz pomoć šire zajednice »skine s dnevnog reda« problem smještaja i izlaganja svih zbirki Muzeja Like uključujući tu i problem prostora Ličke galerije umjetnina, Lapidarija, i Etnografske zbirke. Opredijelilo se je i za to da se zgradi u što većoj mjeri vrati prijašnji oblik kako u prostoru, tako i u dekoraciji, jer ako se i izuzme značaj zahvata obnove, za spomeničku prirodu objekta i urbanistički potez ovog dijela grada ostaje činjenica da izvorni oblik tlocrta zgrade najbolje odgovara njenoj muzejskoj funkciji. Za Galeriju i Lapidarij nađeno je rješenje u postojećim prostorima zgrade, dok će zahvaljujući razumjevanju Na-